

Monitoring gatunków inwazyjnych cz. 2

Na terenie DPN, oprócz wymienionych w poprzednim artykule: <http://dpn.pl/aktualnosci/705-monitoring-gatunkow-inwazyjnych-cz-1.html> stwierdzono następujące inwazyjne gatunki obce:

- klon jesionolistny (*Acer negundo*): w Polsce agresywny gatunek obcy, wkraczający do lasów łęgowych. W DPN zanotowano kilka stanowisk: na Martwicy, nad dolną Płociczną i nad Drawą poniżej Głuska. Lokalnie nie wykazuje wyraźniejszych tendencji do rozprzestrzeniania się.

- szarłat szorstki (*Amaranthus retroflexus*): nie wykazuje tendencji inwazyjnych i nie stwarza istotnego ryzyka; w Parku brak jest siedlisk ruderalnych, które preferuje, a jak dotąd nie zaobserwowano wnikania do zbiorowisk naturalnych.

- uczepek amerykański (*Bidens frondosa*): w Polsce agresywny gatunek obcy zbiorowisk namuliskowych. W DPN zanotowano nad Jez. Ostrowieckim w pobliżu krańca pd., nad Drawą na wysokości Moczeli i poniżej, we względnie niewielkich ilościach. Lokalnie nie wykazuje wyraźniejszych tendencji do rozprzestrzeniania się. Nawet w przypadku ekspansji, techniki ewentualnego zwalczania nie są dostępne.

- stokłosa spłaszczona (*Bromus carinatus*): nie wykazuje silnych tendencji inwazyjnych i nie stwarza obecnie istotnego ryzyka.

- powojnik pnący (*Clematis vitalba*): nie rozprzestrzenia się i nie wykazuje silnych tendencji inwazyjnych.

- przymiotno kanadyjskie (*Erigeron canadensis*): rozprzestrzeniony, rozproszony na całym terenie DPN gatunek, w suchych murawach, na przydrożach itp. Brak technik eliminacji lub ograniczania. W DPN występuje również inwazyjne przymiotno białe (*Erigeron annuus*).

- chwastnica jednostronna (*Echinochloa crus-galli*): trawa, chwast upraw. Na gruntach DPN stwierdzona dotąd w Barnimiu i na Martwicy, ponadto w uprawach i ogrodach w Zatomiu i Głusku, a także pospolicie w otoczeniu Parku.

- kolczurka klapowana (*Echinocystis lobata*): agresywny gatunek obcy opanowujący ziołorośla nadrzeczne.

- moczarka kanadyjska (*Elodea canadensis*): obecnie bardzo pospolity gatunek, który zasiedlił wszystkie wody DPN i stał się trwałym komponentem ekosystemów

wodnych.

- jesion pensylwański (*Fraxinus pennsylvanica*): w uroczysku Brzezina odnawia się i rozprzestrzenia. Na południe od Głuska, rośnie w wilgotnych lasach nad Drawą. Nie wykazuje jednak tendencji do ekspansji na szerszą skalę.

- żóltlica owłosiona (*Galinsoga quadriradiata*) i drobnokwiatowa (*Galinsoga parviflora*): pospolite chwasty w uprawach, nie są jednak, jak dotąd, źródłem ekspansji do naturalnych zbiorowisk.

- sit chudy (*Juncus tenuis*): dość pospolity na drogach leśnych, nie zaobserwowano ekspansji w naturalne fitocenozy.

- mahonia ostrolistna (*Mahonia aquifolium*): rośnie w miejscach dawnych osad, tam gdzie została posadzona kilkadziesiąt lat temu. Choć uważana w Polsce za gatunek mogący być inwazyjny, w DPN na większości stanowisk nie wykazywała dotąd takich skłonności. Jednak, na Pustelni zanotowano ostatnio ekspansję wzdłuż drogi w kierunku Człopy.

- kroplik żółty (*Mimulus guttatus*): zgodnie z inwentaryzacją wykonaną w 2013 r, podawany na jednym stanowisku w okolicy Głuskich Ostępów. Podczas monitoringu wykonanego w 2020 r, nie odnaleziono tej rośliny.

- szczawik żółty (*Oxalis stricta*) : rozproszony w lasach i borach na całym terenie Parku, szczególnie przy drogach (które wyraźnie są szlakami ekspansji). Nie ma jednak tendencji do dominacji w runie i wypierania innych gatunków. Ekspansji sprzyjają zaburzenia w ekosystemach leśnych, a także drogi leśne i ścieżki turystyczne, wzdłuż których gatunek wyraźnie postępuje.

- winobluszcz pięciolistkowy (*Parthenocissus quinquefolia*): nie rozprzestrzenia się silniej i nie wykazuje tendencji inwazyjnych.

- róża pomarszczona (*Rosa rugosa*): w kilku miejscach na terenie DPN istnieją zarośla z nasadzeniami, jednak nie rozprzestrzenia się i nie wykazuje silnych tendencji inwazyjnych.

- dąb czerwony (*Quercus rubra*): dawniej sadzony w lasach, stąd obecny na terenie DPN. W Puszczy Drawskiej nie przejawia silnych tendencji inwazyjnych. Obserwuje się tylko pojedyncze siewki.

- robinia akacjowa (*Robinia pseudoacacia*): pospolita w Polsce, częsta także w DPN - drzewo północnoamerykańskiego pochodzenia. W DPN występowanie skoncentrowane jest głównie w otoczeniu dawnych osad i miejsc silniej przekształconych. Tam stała się już elementem lokalnego krajobrazu kulturowego. Ekspansja w bardziej naturalne fitocenozy jest stosunkowo słaba.

- nawłóć kanadyjska (*Solidago canadensis*): w Polsce pospolity i bardzo ekspansywny, wkraczający przede wszystkim na ugory i porzucone łąki, mający tendencje do masowego występowania w formie łanów. Takie zagrożenie dotyczy także Puszczy Drawskiej. W samym DPN obecna jest jednak stosunkowo nieznacznie, ze względu na niewielki udział preferowanych siedlisk.
- przetacznik perski (*Veronica persica*): zanotowany na terenie DPN w okolicy osady Martwica. Nie wykazuje silnych tendencji inwazyjnych i nie stwarza obecnie istotnego ryzyka.
- wierzba kaspijska (ostrolistna) (*Salix acutifolia*): tworzy niskie zarośla na obrzeżach lasów i łąk.
- modrzew japoński (*Larix kaempferi*) i jego mieszańce.

Na szczególną uwagę zasługuje czeremcha amerykańska (*Prunus serotina*). Wszędzie, gdzie się pojawia staje się dużym zagrożeniem dla innych roślin i ekosystemów. Niestety również w DPN rozpowszechniona, a lokalnie ma tendencje do masowego występowania i dominowania w warstwie podszytu. Zabiegi aktywnego zwalczania czeremchy amerykańskiej zostały zaplanowane w operacji ochrony ekosystemów leśnych.

Fot. Czeremcha amerykańska w DPN

Fot. Czeremcha amerykańska w DPN

Fot. Czeremcha amerykańska w DPN

Walka z gatunkami inwazyjnymi jest trudna lub w odniesieniu do niektórych gatunków wręcz nie możliwa.

W przypadku gatunków: uczepek amerykański, przymiotno kanadyjskie, moczarka kanadyjska, niecierpek drobnokwiatowy, sit chudy, szczawik żółty, nawłóć kanadyjska wszelkie techniki zwalczania mechanicznego zawodzą.

W związku z tym, Drawieński Park Narodowy oprócz wspomnianej w poprzednim artykule zasady nie tworzenia dodatkowych miejsc koncentracji turystów (bo to sprzyja ekspansji np. niecierpka drobnokwiatowego i szczawika żółtego), realizuje następującą politykę w stosunku do gatunków inwazyjnych:

- należy prowadzić stały monitoring gatunków inwazyjnych i kierunków ich ekspansji,
- nie należy naruszać powierzchni gleby w miejscach pojawiania się siewek gatunków obcych,
- nie należy przywozić na teren Parku materiału który może być zanieczyszczony

nasionami lub fragmentami roślin np. kłęczami (dotyczy w szczególności kruszyw, kamieni, siana),

- w przypadku drzew, np. robinii akacjowej na terenie dawnych osad - zachowanie robinii jako elementu ochrony walorów kulturowych,

- można tolerować (w miejscach nasadzenia) występowanie większości obcych, ale słabo inwazyjnych gatunków drzew i krzewów (jodła, daglezja, modrzew japoński i eurojapoński, kasztanowiec). Wykazują one bardzo słabe tendencje inwazyjne, nie należy ich z takich miejsc eliminować,

- należy eliminować – nie jako specjalne działanie ochronne, ale w wykonywanych cięciach pielęgnacyjnych ekosystemów leśnych, jeśli zostały zaplanowane: klon jesionolistny, jesion pensylwański, modrzew japoński (nowe pojawienia), dęb czerwony, robinie (poza dawnymi osadami), wierzbę kaspijską.

- należy aktywne (np. metodami mechanicznymi) zwalczać czeremchę amerykańską.

Tekst, zdjęcia: Ewa Wnuk Gławdel (Sekcja Monitoringu DPN)

Opracowano go na podstawie Operatu Szaty Roślinnej, TOM I „Flora” 2013 r. projektu planu ochrony

Data wydruku: 16.04.2024 06:33:03

Adres URL:

<http://dpn.pl/aktualnosci/716-monitoring-gatunkow-inwazyjnych-cz-2.html>